

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Barsvármegye mai közgyűlésehez.

Különféle képp híresztelik a törvényhatósági bizottság tagjainak elhatározását a mai közgyűlést illetőleg.

Nem szándékozunk az összes részletekre kiterjeszkedni, mert ez sokkal több tért igényel, mindazáltal kötelességünk, hogy legalább a fontosabb részleteket ismertessük és hogy egyáltalában állást foglaljunk a szóban forgó kérdésben.

Szó van arról, hogy a bizottság tagjai a közgyűlésre el sem mennek, mivel azt Sényi Kálmán hívta össze, akit bár a király nevezett ki főispánnak, de aki a főispáni jogkört még sem töltheti be, lévén ennek előfeltétele az, hogy a hivatalos esküt a megyei közgyűlés színe előtt letette legyen. Már pedig köztudomású tény, hogy Sényi Kálmán nem a közgyűlés előtt tette le a hivatalos köteles esküt. És különben is kimondta már a vármegye közgyűlése, hogy őt törvényes főispánnak el nem ismeri. Tehát nyilván következetlenség volna a vármegye közönsége részéről, ha a mostani közgyűlésen való megjelenése által elismerné azt, hogy Sényi Kálmánnak joga volt az évnegyedes közgyűlést összehívni.

Más verzió szerint a törvényhatósági bizottság tagjai csak azért is teljes számban fognak megjelenni, nehogy valamelyes a vármegye közönségét megszegyenítő határozatot hirdethessen ki az elnöklő Sényi Kálmán, vagy esetleges helyettese. És ezt legfőképp az által vélik elérhetni, hogyha mindjárt napirend előtt azt határozza el a közgyűlés, hogy az egész tárgysorozat vétessék le a napirendről. Aminek folytán nem lesz alkalom sem arra, hogy valamely suskusom történhessék.

Harmadik verzió szerint a közgyűlésen csak szorosan adminisztratív ügyeket intéznének el s ezek közül is csak azokat, melyek elhalasztása által magánosok érdekei szenvednének sérelmet. Ennek indokát ugyan nem hallottuk, de elképzelhetjük, hogy mi lehet. Bizonyára az, hogy a nemzeti ellentállás czimén nem lehet senkitől sem megkövetelni, hogy anyagi erejével fel nem érő, sőt azt még meg is haladó áldozatokat hozzon, midőn ez az ellentállás korántsem tekinthető akként szervezve, hogy a megfelelő kárpótlás elmaradni nem fog.

Ime felsoroltuk a főbb eshetőségeket, elmondottuk a tárgyilagos indokokat is, — rajtunk hát a sor, hogy a magunk vélemény-

nyét, a magunk álláspontját ismertessük.

Ha rajtunk volna, mi a következőképp szerveznénk a mai közgyűlést.

A vármegye egyesült ellenzékének a vezére, aki ezidőszerint nem lehet más, mint Simonyi Béla, — még a napirend előtt ünnepélyes óvást emelne az évnegyedes közgyűlés elhalasztása miatt. — Óvást emelne továbbá az ellen, hogy őt és társait hazafias kötelességeik teljesítése miatt erőhatalommal hivatalaiktól, viselt tiszttségüktől elmozdították. Indítványozná, mondja ki a közgyűlés, hogy bár a mai közgyűlés összehívása szabálytalan volt, mert ez egyedül a hivatalos esküt tett főispán joga, vagy a megye választott alispánjéé, a közgyűlést mindazáltal megtartja, annak dacára is, hogy az elnöklés joga sem illeti meg az elnöki székből ülő urat. Megtartja pedig abból az indokból, mert a vármegye közönségére alig helyrehozható kár, veszteség háramlanék, ha a mai közgyűlés tárgysorozatába felvett ügyek elintézésére arra az időre halasztatnék el, midőn az országban ismét helyreáll a teljes alkotmányos állapot. Egyben elhatározná a közgyűlés, hogy a mai közgyűlés tárgysorozatába felvett ügyek az al-

TÁRCZA.

Párbaj előtt.

Irta: Timár Szaniszló.

Nem érdektelen dolog megfigyelni, hogy gavallér ember miképpen megy párbajra? A duellum nobilis dolog; csak kifogástalan emberek engedhetik meg maguknak azt a fényűzést, hogy bőrükön léket vágassanak, vagy golyó által leterítették magukat. Annyira nobilis dolog a párbaj, hogy előzőleg elkövetett számos, vagy számtalan gázságot is expiál és társaságképesé tesz olyan embert is, akit a társaság kizárt. Igaz, hogy ez bolondság, de mit törődött ezzel Orincsei, akit ime látunk és megfigyelhetünk, amint párbajra készülődik.

Mindenek előtt arra gondolt, hogy ruházata rendben legyen s gallérján, kézilóján valahogy foltot senki se fedezhessen föl. A folt a manchettán majdnem úgy diffamál, mint a folt a becsületen (sőt néha jobban is). S miután ruházata rendben volt, megnézte tárczáját van-e benne elegendő pénz. Mert csunya dolog, ha a párbajban elesett fél zsebében pénzt nem találhat elegendő mennyiségben. Majd a tükör elé állt, különböző arckifejezéseket öltött, válogatván ezek közül, hogy melyik lesz megfelelőbb? Megállapodott abban, hogy a nyugodt flegmatikus arckifejezés illik leginkább komoly és bátor férfiúhoz. Háromszor-négyszer próbát tartott s végre a leg-

utolsó arckifejezést állandósította, föltéve magában, hogy azon nem változtat akármi történjék is.

Igy készül el komoly és bátor gavallér a párvadálra. Előzőleg persze végrendeletet ír; hogy vagyona fölött rendelkezék, akár van vagyona, akár nincs. Orincsei Sándornak azonban nagy vagyona volt; ő a végrendeletével nem pozolt. Ezt a mostani párbaját sem tartotta gyermekjátéknak.

Már készen volt az öltözködésével s még egy tekintetet vetett a nagy álló tükörbe. Mi-lőtt a párbaj színhelyére ment, néhány függő ügyét akarta még elintézni. Segédei csak egy óra múlva vártak rá. Ez apró ügyek elintézésére volt még kellő ideje.

Már indult kifelé, amikor a tükörből észrevette, hogy a mellékszoba neszfogó szőnyegén végigmegy egy karesu, szépséges arczu nő s egyenesen szobája felé tart.

— No, csak ez kell még, hogy ez itt látogatást tegyen — mormogta Orincsei s egy percze a nyugodt, flegmatikus arckifejezést, melyet magára erőltetett megváltoztatta.

Nem sok ideje volt azonban a töprengésre, mert a nő már a szobájában termett.

— Mit kíván Olga? Kérem, ha lehet, ne tartóztasson. Sietős dolgom van.

A flegmatikus kifejezés már ismét ott volt az arczán.

— Tudom. Önnek sietős dolga van. Megakar ölni valakit, vagy meg akarja öletni magát. Párbajra megy. Eppen azért

jöttem ide, mert mondanivalóm van a párbaj előtt.

— Mondja el kérem, de röviden.

— Azt akartam mondani — szólt a nő felhevülten s hirtelen kitörve — hogy önnek nincs joga értem párbajozni.

— Nincs jogom? Ugy tudom, hogy a férje vagyok önnek s hogy egész életemben gavallér voltam.

— Gavallér volt mindig, az igaz. A férjem is törvény szerint. De lélek szerint ön nem a férjem, nem is volt soha és nem is lesz soha.

— Ha tehát lélek szerint nem voltam, nem vagyok és nem leszek a férje, akkor az ön szemében semmi sem vagyok. És így önnek nincs joga befolyásolni engem, ha kedvem van életemet koczkára tenni.

A férfi összeráncolt homlokkal állt Olga előtt s a nő jól észrevette, hogy ez a homlokránczolat a harag kitörését előzi meg.

— Hogy ön mit csinál az életével, az az ön dolga — mondotta a nő határozottan — de okom van félteni az ön ádáz fegyverétől azt, akivel meg akar verekedni.

— Ön tehát a kedvesét félti! És ezt a szemembe meri mondani?

— Még nem vagyok kedvese! De azzá leszek, ha élve kerül ki ebből a párbajból.

Orincsei egyszerre, mintegy varázsütésre megváltozott. A haragos kifejezést fölvaltotta a fájdalmas. Minden indulatát visszafojtva, szeliden megfogta Olga kezét.

— Mondja csak, Olga — szólt szinte

kormányos rend visszaállításakor ismét tüzessenek napirendre, hogy az akkor kifogástalanul összehívott és megtartott újabb közgyűlés legalább az utólagos megerősítéssel sankcionálhassa a ma hozandó határozatok törvényességét.

Simonyi Béla ez indítványait a törvényhatósági bizottság egyhangú határozattal fogadná el. S majd midőn a tárgysorozatba felvett ügyek elintézését nyertek, a vármegye közönsége ismételen kifejezést adna annak a reményének, hogy ő Felsege a magyar király mielőbb meg fogja találni a dynastia és a nemzet érdekében egyaránt kívánatos kibontakozás útját.

Ez a mi szerény véleményünk és ha talán nem is egészen így fog lefolyni a mai törvényhatósági közgyűlés, — hiszszük, majdnem biztosan hiszszük, hogy a bizottság tagjai az utóbbi időben megszokott nagy számban fognak megjelenni és a kétségtelenül sürgős napirendet kellő tiltakozás mellett le fogják tárgyalni.

Két, alig megdönthető indok vezérel bennünket.

Az egyik az, hogy az alkotmányos rend helyreállításának ideje szerfelett hosszú időnkig húzódnak.

A második pedig, hogy a magánosok érdekeit érintő ügyek elodázása által okozható nagy anyagi veszteségeikért nincs módunkban kárpótlást nyújtani.

Teljes bizalommal várjuk a mai közgyűlés eredményét. Dr. T. M.

Szövetkezeti gabonarakár.

IV.

A szövetkezeti gabonarakárak áldásos és aktuális voltát elterjedtségük is bizonyítja. Külföldi szövetkezeti gabonarakár-

suttogva — nem voltam mindig jó és gyöngéd férje? Nem halmoztam-e el földi javakkal? Nem gondoskodtam kényelméről? Nem teremtettem-e önnek fényes, irigylendő otthont? Nem voltam-e gyöngéd és figyelmes mindig? És ami ennél talán értékesebb — nem szerettem-e mindig úgy, amint talán egyetlen férfi sem tud szeretni? Szégyent sem hoztam a fejére, sőt... a gyalázatot és a társaságból való kiközösítést... No, de nem szólok tovább.

— Csak fejezze be, kérem. Tudom, hogy mire gondol.

— Tudja?

— Mindent tudok.

— Hát akkor annál kevésbé szólok.

— Jól van! Majd befejezem én — mondta Olga s szemében föllobbant az a relytélyes tűz, amelyet Orincsa oly sokszor bámult s melybe oly nagyon szerelmes is volt — majd beszélek én — ismételte a nő — ön megváltotta hét év előtt apámat a gyalázattól. Tizenhat éves voltam akkor én. Mit tudtam akkor az életről, a házasságról? Csak azt tudtam, hogy a távoli rokonomat, Balázst szeretem, egy tizenhat éves lány minden rajongásával. Ugyanazt, akivel ön most párbajozni akart. Balázs már megkérte volt apámtól a kezemet s ígéretet is kapott, hogy oltárhoz vezethet, ha tanulmányait elvégzi. A rákövetkező napon ön — mint egy pénzügyi vezető vezérigazgatója — rájött arra, hogy apám sikkasztott. Késznek mondotta ma-

rakról e helyen a hálózatot visszaadni nem lehet, mert ebből egy egész könyv keletkezne. Hazánkban a szövetkezeti gabonarakár intézménye 6 év óta ismeretes. 1903. év végén 20 szövetkezeti gabonarakárban be volt raktározva 67517 mm. gabona. 1904. szeptember 30-án 22 szövetkezeti gabonarakárban 80291 mm. gabona volt beraktározva. Azóta új gabonarakárak alakultak. 1904. december 31-én vagy 49 ilyen gabonarakár volt már éspedig:

A) Önálló gabonarakár-szövetkezetek.

1. Monor és vidéke	Pestvm.
2. Tiszaujlaki	Ugoesavm.

B) Szövetkezeti gabonarakárak.

3. Bánlaki hitelszövetkezetben	Temesvm.
4. Bodófalvai	Krassó-Szörény
5. Bogárosi	Torontál
6. Csanádpalotai	Csanád
7. Dicsőszentmártoni	Kis-Küküllő
8. Erdősztyörgyvidéki	Maros-Torda
9. Ecskai	Torontál
10. Földeáki	Csanád
11. Gyertyámosi	Torontál
12. Köröstarcsai	Békés
13. Loppasói	Nyitra
14. Marosújvári	Alsófehér
15. Váslaki	Temes
16. Mezőberényi	Békés
17. Mezőtárkányi	Heves
18. Mezővári	Bereg
19. Nagysármási	Kolozs
20. Oroszlámosi	Torontál
21. Szapárfalvai	Krassó-Szörény
22. Szendi	Komárom
23. Torontálszécsányi	Torontál
24. Trkanizsajózseffalvai	Torontál
25. Törökszentmiklósi	J.-N.-K.-Szolnok
26. Végvári	Temes
27. Zichyfalvai, Szentjánosi és Ürményházi 3 szövetkezetnek együttes raktára	Zichyfalván
28. Mezőtárkányi hitelszövetkezetben	Hevesvármegye.

C) Építkezés alatt áll számos új raktár, így: 1. bácsalmási, 2. cseklési, 3. felsőrákosi, 4. hátszegi, 5. margittai, 6. németzentmihályi, 7. németezernyai, 8. pankotai, 9. patonyszell-szentmihályfai, 10. sárospataki, 11. sonkádi, 12. tiszasülyi, 13. tótbánhegyesi, 14. verpeléti stb.

Nagyon fontos, hogy a szövetkezeti gabonarakárak a gabonának tőzsdei árjegyzése iránt kellő tájékoztatásban részesüljenek gyorsan és megbízhatóan. Erre nézve a kereskedelmi minister elrendelte, hogy a

tőzsdei árjelöltek az ország összes posta távirda állomásaival hetenkint (hétfőn, szerdán, pénteken) a távirdaállomás ajtaján, vagy hirdető tábláján való kifüggesztés végett táviratilag közöltessenek.

Ezzel az intézkedéssel megbizta a belügyi és földművelési minister az összes törvényhatóságokat. Azonfelül a napilapok gabonapiacát is kell állandóan figyelni.

1904. június hó 26-án Hevesvármegye Mezőtárkány községében a földművelésügyi ministerium és a barsvármegyei Samassa család ajándékából felépült „Samassa-gabonarakár” nagy ünnepélylyel volt felavata. Jelen voltak a megyei urak a főispánnal és alispánnal. Beszéltek a község jegyzője, plebánosa, a pestvármegyei gazdasági egyesület titkára Dr. Samassa János orsz. képviselő, a főispán.

Kart karba fűzzünk! Vállat vállhoz vessünk! Egymáson közös erővel segítsünk! Előre! Előre Barsinegyében is!

Hermann József, selmecbányai stekész.

Ipolyvidéki Hitelforgalmi Intézet Flókingézte, vagy hogy védekeznek más vármegyékben.*

Rózsaszínű papírosra nyomtatott s „törlesztéses kölcsönök Rimaszombaton” hangzatos címet viselő reklám-czédula került a kezem közé s keltette fel figyelmemet, hogy vajjon a vármegyénk területén működő tizenkilenc pénzügyintézet nem képes-e a hitel igényeit kielégíteni és szükség van-e egy újabb ilyen vállalkozásra?

Utánjárásomnak meglepő eredménye lett s észleletemet a következőkben hozom nyilvánosságra.

A rimaszombati kir. törvényszéknél Katona Géza és Musik József a múlt év vége felé kérvényt nyújtottak be, hogy a fenti cím alatt pénzszerző ügynökséget létesítsenek, ugyanily tárgyú kérvényt nyújtottak be az iparhatóságokhoz, az iparengedély kinyerhetése végett. A törvényszéki czéggjegyzési kérvényben egyedül Katona Géza van felruházva a czéggjegyzési jogosultsággal; de ugyanezen személy bir egyedül joggal Ipolyságon és Balassagyarmaton is a czéggjegyzésre. Az intézet fogalmát a kereskedelmi törvény határo-

* Sütő István rimaszombati ügyvéd írta e cikket a „Gömöri Hírlap”-ban; reméljük, hogy még mindég szolgálatot teszünk a közügynek e cikk közlésével.

gát az összeg megtérítésére, ha én az ön felesége leszek. Apám ezt elmondta nekem és alternatíva elé állított; vagy a börtönbe jut, vagy én az ön felesége leszek. Mit tehettem volna én akkor? A felesége lettem, hogy apámat a gyalázattól megmentsem.

— Nos. És ez olyan nagy bűn az ön részéről? — kérdezte a férfi, még mindig visszafojtva indulatát. — Olyan nagy vétek volt az, önt szeretni, feleségül venni, apját a büntől megváltani és önnek szép, fényes otthont adni?

— Én akkor önt nem szerettem; pedig a feleség idegen marad egész életében az olyan férjhez, akit nem szeret.

— Ön nem mondta akkor, hogy nem szeret.

— Kérdezte-e tőlem akkor? Ön azt kérdezte, akarok-e a felesége lenni? Azt feleltem „Igen!” Mert mást nem válaszolhattam. Egy tizenhat éves gyermeklány nem lát olyan mélyen a jövőbe. De ön férfi volt. Tudnia kellett volna, hogy a szerelmet megvásárolni nem lehet. A szerelmnek nincs se árfolyama, se ára. Ön jogot szerzett arra, hogy engem törvény szerint a feleségének mondjon; magáévá is tett. Nem tagadom, meg is becsült. De ön csak azt tudja, hogy ön szeret engem; nem is képzelte, hogy nekem is van lelkem, amely azt szereti, akit szeretni hivatása van. A tizenhat éves gyermekleányból 22 éves asszony lett, aki gondolkodni és érezni s következtetni tud. Mit gondol

ön uram és — amint magát nevezi — férjem? Az öné lettem volna valaha, ha apám bűnbe nem esik, azzal, hogy apám nem került börtönbe, az ön szerelmemet is meghódította? Igazi nő halálból soha sem lett szerelmessé férfiuba. A férfit önmagáért szereti a nő, ha szereti. Halálával sem tartozik önnek más, mint apám. De feltéve, hogy halálával én is tartoznám önnek, szerelmemmel semmi szin alatt sem tartozom, mert olyan nő, mint én, csak egyszer szerethet... És mit tettek önök az én lelkemmel házasságom éveit alatt? A bűn lehelete érintett már akkor, mikor megkérte kezemet. A lehelet üldözött mindig és sorvasztott, egyre sorvasztott, ha nem is testileg, de lelkileg. Megvásárolt butortárgy voltam, amelyet jogszertart birtokába vett s mely tetszett is önnek. S most egyszerre arra a tudatra ébredt ez a butortárgy, hogy neki is lelke van. Ez a lélek nem az öné, hanem azé a másiké, akivel ön most feyyverrel a kezében akar szembe szállni. De nem fog vele szembezállani.

Orincsa megrendülve hallgatta az asszony kétségbeesett szavait. S megrendülése annál nagyobb volt, minél inkább érezte, hogy az asszonynak igaza van.

— Nem tudom, hogyan akadályozhatná meg ezt a párbajt? — szólt kis szünet után, merően nézve a nő kipirult arcára.

— Majd meglátjuk — felelt Olga s a közte és férje közt álló szék támlájára tette kezét. — Isten a tanom fölöttem,

zotta körül írja, a Katona József és Músik József féle vállalkozás a törvény szerint nem intézet, hanem egyszerűen ügynökség. Az ipar törvény kihágásnak minősíti azt, ha valaki ezégen vagy nyomtatványain a valóságnak meg nem felelő kitételeket használ.

A társadalom különböző rétegeiben különböző foglalkozási ágak állanak fenn, de a tisztességes társadalom csak a tisztességes kenyérkereseti módot ismeri el, a reklamizációt megmosolyogja; de a tudatlanabb néprétegek megtevesztését eredményezhető frázis-teljes, ingerlő módon való figyelemkeltést törvényeink tiltják.

A Katona-féle vállalkozás rőzsaszínű reklam-cézudulóján azt olvassuk, hogy a nyújtott kölcsön kamata fel nem emelhető és a pénzintézet részéről a tőke fel nem mondható. De alkalmunk volt látni egy ilyen kötvényt, melynek 9-ik pontja világosan tartalmazza, hogy a kölcsön bármikor felmondható, egy negyed évi felmondással.

Alkalmunk volt betekinteni a rimaszombati kir. telekkönyvi hatóság 5045/1905 számú végzését, mely szerint Póczos Tamás és György bénai lakosok kétezer korona kölcsönt vettek fel, hetven félévi részletekben való visszafizetés kötelezettsége mellett bekebelezett 5 és fél százalék kamattal, de 70 koronás félévi fizetési kötelezettséggel, ami 7 százaléknak felel meg. Ez még nem elég, hanem ugyanezen végzésben bentfoglaltatik, az is, hogy a részlet fizetésének egyetlen elmulasztása esetében a kamatláb 8 százalékra ugrik fel és azonkívül még 3 százalék büntetéssel lesznek sújtva a kölcsönvevők. Nohát ez már uszora s ezt a telekkönyvi hatóságnak bekebelezni nem lett volna szabad.

Alkalmunk volt látni egy az ügynökség által fogalmazott meghatalmazás példányát is, melyben 1600 korona kölcsön megszerzéséről van szó, melyben az illető kölcsönkereső következőkre kötelezi magát: „Kötelezem magamat itt meghatalmazottamnak, (Katona és társa Ipolyvidéki Hitelforgalmi Intézetnek) már megszavazás napján, illetve azon napon, midőn a megszavazás ténye velem közölve lesz, azonnal 35 korona, azaz harminczöt korona eljárási díjat (províziót) fizetni, valamint a jelen meghatalmazás s az ennek kiegészítő részét képező tényálláson alapuló kész kiadásait megtéríteni. Világosan kijelentem, hogy ezen fizetési kötelezettségem semmi más feltételhez kötve nincs. Ha kölcsön ügyemet a megszavazás előtt beszüntetném, avagy bármi okból lehet-

hogy önnek hűséges hitvese leszek, ha szívem önt nem is ismerte el férjemnek. De az a férfi, akié lélek szerint vagyok, nem lépett a mérnöki pályára, mint akart, mikor reménye volt, hogy felesége leszek, hanem katonatiszt lett. Sorsom úgy akarta, hogy ezrede ide kerüljön hadgyakorlatra. Itt újra megláttam s a régi szerelem ezerszeres erővel támadt föl mindkettőnkben. Én követtem érzéseimet. Én minden nőt megvetek, aki természetes érzéseit nem követi. Találkoztunk. De esküszöm, hogy eddig az ön becsületén, amint ezt önök nevezik, folt nem esett. Ön megtudta, hogy találkoztunk és ezért ön párbajra provokálta őt. Én pedig azt mondom és hihet annak, amit mondok, ha ön megöli azt a férfit, akkor én is meghalok; ha megsebesíti, ápolni fogom és kedvese leszek, ha meggyógyul. Semmiféle társadalmi, vagy házassági törvény engem ettől visszatartani nem fog. Ha tehát ön félti a becsületét, jó hírnevét, nem fog vele megverekedni. Mert akkor az ön nevére gyalázatot hozok.

Orincsai megragadta a nő karját s erősen megszorította azt.

— Ha ön azt megteszi — kiáltotta, szintén magánkívül — ha ön azt megteszi.

De csakhamar elhallgatott. Érezte, hogy e nő szenvedélyével szemben tehetetlen.

— Hát mit kíván tőlem? — kérdezte

lenné tennem, akkor köteles vagyok azonnal az ezen ügyben eddig tett kész kiadások megtérítésén kívül, a forgalmi intézetnek, tekintet nélkül arra, lett-e az ügyemben lépés téve vagy sem, bíróilag se mérsékelhető 40 korona, azaz negyven koronát kötbér címén fizetni.

Amennyiben a telekkönyvi szemléket vagy másolatokat meghatalmazottam (Katona és társa) gyorsabb eljárhatóság okából a saját közegei által, vagy bármiként nem hivatalos uton szerzi meg, minden egyes szemléért, egy másolatért — ha hitelesítve nem volna is — 2 korona, azaz kettő koronát tartozom fizetni. — Ezen hosszas, majdnem 4 írott oldalt elfoglaló szövegű meghatalmazásban még a következő is foglaltatik: „Ezen ügyből kifolyólag álvetem magamat bármely szabadon választandó bíróság sommás eljárásának.”

Egy hosszú lére eresztett szövevényes kifejezésekkel tarkított „meghatalmazás” a legalkalmasabb arra, hogy kiszagdánk, földmivelő népünk, tévedésbe ejtessék. Az általunk fentebb kivonatolva közölt meghatalmazás a per esetére vonatkozó része azt eredményezte eddig is, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnál 1905. december 15-ikétől 31-ig 27, folyó évi január havában pedig 16 s így összesen 43 peres esetben volt kihallgatás, mely perek legtöbbször a győrszentmártoni (Győrmege) királyi járásbírósnál elöltek folyamatba téve s mely meglepően számos perlés az itteni királyi albiróba is gyanút ébresztett s állítólag a következő szavakat intézte a felperes ügynökséghez: „nem félek-e, hogy a királyi ügyészséggel gyűlik meg a bajuk?”

Mi regisztráltuk a száraz tényállást, most már a hatóságtól és a társadalomtól függ, hogy a köteles szerepet átvegye.

Az iparhatóság figyelmét már most felhívjuk az ipari kihágás esetére.

A közönséget pedig óvatosságra intjük.

Krónika.

Olcsoőbb nyomda — drágább nyomda.

Voltakép a „Handléskodás Barsvármegyében” ezimén már közölt cikkünknek folytatása az alábbi. Hogy miért vettem pártfogásomba a „Dócezi” nyomdát, arról már beszéltem. Nemkülönböztetve arról is, hogy a megszólás dacára is kötelességem a tisztességes, becsületes iparost pártolni, még ha ennek kellemetlenség is a következménye. Mint pld. az, hogy a „Mercur”

vége és elbocsátotta karját — a párbaj el van határozva; ideje ki van tűzve. A segédnek már várnak. Csak nem léphetek vissza, hogy magamat lehetetlenné tegyem!

— Az ön dolga, hogyan kerülje el a párbajt. Az én dolgommal tisztában vagyok.

Orincsai, miután hosszan föl-alá járt a szobában s az asszony szavainak értelmét felfogva, azokból a következtetést levonta, odalépett Olga-hoz.

— Megigérem önnek, hogy csak védekezni fogok, de se nem támadok, se nem ölöm meg. Párbaj után visszakapja szabadságát s azé lehet, akit szeret. De amig feleségem, tisztelje nevem becsületét.

Olga hosszan ránézett. Majd lehajtva fejét, vibráló hangon szólt:

— Most történik először, hogy önben igazi férfiaságot látok. Hiszek önnek, hogy szavának áll.

A következő perczben Orincsai megint csak a tükörből látta, hogy a nő a mellékszobába tér s onnan biztos lépésekkel távozik. A flegmatikus kifejezés újra megjelent a férfi arcán. S mialatt gallér módra ment a párbajra, elgondolta, hogy mily balgaság verekedni olyan nő miatt, aki lélek szerint sohasem volt övé, ellenben lélek szerint azé lesz, akivel nem-sokára viaskodni fog.

nyomda tulajdonosa márczius Idusán nyilvános kávéházban azt ígérte, hogy beveri még egyszer a fejemet. O t. i. úgy látszik be akarja bizonyítani annak a közmondásnak az igazságát: szólj igazat és betörök a fejed. Hát ettől ugyan nem félek, mindamellett szóba fog ő is mindjárt kerülni. A vármegye összes nyomdai szükségletét 25 esztendőknél kereszttül a „Dócezi” nyomda szállította, — mindig kifogástalanul. Két év előtt ide jött a „Mercur” nyomda és két év alatt kiturta a „Dócezi” nyomdát. A következőképen. Ajánlatot adott be a vármegyéhez, hogy ő 20%-kal olcsóbban dolgozik. Meg kell adni, hogy a „Dócezi” nyomdát előnyben részesítették volna, ha 20%-kal olcsóbban dolgozik. Ő azonban erre nem volt kapható, mert igaz ugyan, hogy ő bizonyos feltétel mellett még ennél is olcsóbb lett volna, de végre is nem a nyomdász van hivatva megállapítani, hogy ki legyen a hivatalos lapnak a szerkesztője, mint a „Dócezi” nyomda akarta és így a hivatalos lapot a „Mercur” nyomda kapta meg. — Mikor ez ellen tiltakoztam e lap hasábjain, azzal torkoltak le, hogy a vármegyének is takarékoskodnia kell és hiába, ma a szabad verseny érvényesül. Hiába mondtam, olcsó husnak hig a leve. A két nyomdai termék között határozottan nagy a különbség, a „Mercur” nyomda hivatalos lapja nem hogy 26%-kal ér kevesebbet, de sokkal több %-kal is kevesebbet. Az olvashatóság, a külsőny, a papíros, a pontos kiszolgálás okozza a különbséget. — Lehet, hogy be is látták illetékes helyen, azonban a „Dócezi” nyomda még sem kapta vissza a munkát. Sőt még a hivatalos lapon kívüli egyéb munkákat sem kapta meg. Daczára annak, hogy itt még egyáltalában nem lehetett tudni, ki az olcsóbb, mert a „Dócezi” nyomdát meg sem kérdezték. S ekként lelkükre vették jó hazafiak, tisztességes emberek, hogy a „Dócezi” nyomda, amelyvel 25 évig volt összeköttetésben a vármegye, jelentékeny károkat szenvedjen. Mert a nagyszámú család fentartó iránti bizonyos emberbaráti kötelességet amellet nem is szükséges megemlíteni. — Tudtam, hogy megjön még az elégtétel ideje a „Dócezi” nyomda részére. — Megjött. Immár fényesen sikerült az elégtétel. Be van bizonyítva, hogy miért nem akart a „Dócezi” nyomda 20%-al olcsóbb lenni. Mert becsületes, jó munkát szállított. Mert a megrendelő járatlanságával nem élt vissza és nem használta ki a saját hasznára. Honnan tudom ezt? Mert összehasonlítottam több egyenlő munkát. X esetben láttam, hogy a „Mercur” nyomdának 20% engedménye dacára drágábban fizet a vármegye. Amit a „Dócezi” nyomda rendszeren 1 oldalra szedett ki, — abból a „Mercur” nyomda 2 oldal szedést csinált és persze kétszer annyit kapott is érte. Vagyis az első oldalt ugyan 20%-kal olcsóbban kapta a vármegye, de a második oldalért egymillió és ötvenezer %-kal drágábban fizetett. Mert hiszen a „Dócezi” nyomdában a második oldalért egy árva fityinget sem kellett volna fizetni. És azt hiszem a semminél sokkal több még a fitying is. — Elég az hozzá, hogy sokszorosan próbát tettem, mert addig igazán nem mertem volna a nyilvánosság elé juttatni ismét az ügyet. Ekként közérdek, hogy ha már egyszer a vármegyének is ép úgy kell takarékoskodni, mint magamfajta más halandónak, akkor megköveteljük a közönség nevében, hogy minden vonalon és minden körülmények között megtörténjen. Még akként is, hogy a vármegyei nyomtatványokat ezentul ismét a „Dócezi” nyomda szállítsa. Annál is inkább, mert annak még akkor is így kellene történnie, ha valósággal nem volna sokkal, több mint felével olcsóbb, mert jobb, szebb, esinosabb, tökéletesebb munkát ad és pontosabban. A „Mercur” nyomda ügyetlen versenyt fejtett ki. Hegyes volt a szög, kilyukasztotta a zsákot. A versenynek nem vagyok ellensége és én kijelentem, hogy most sem a „Mercur”-nak nem akarok ártani, sem a „Dócezi”-nak használni. Csak igenis közérdekből konstatálni, hogy a „Dócezi” nyomda méltán képzelhette, hogy őt üldözik. Más

ember sem volna különb, ha úgy érezné igazát, mint ő érezte teljes joggal. Különben ez és ehhez hasonló körülményekkel ölik agyon Magyarországon az ipar fellendülését. Midőn evidenter nem becsüljük meg a jó iparost. — A közönség tájékoztatására pedig végül még ideiglatjuk, hogy a „Dóczy” nyomda illetékes helyekről anyagi elégtételt is fog kapni. Ezt köszönettel nyugtázzuk azon hazafias közönség nevében, mely immár komolyan tüzte ezéjjául a magyar ipar igazi pártfogását és fellendítését.

H i r e k.

T. előfizetőinkhez. Mindazon tisztelt olvasóinkat, kik a lap árával hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiadóhivatalunkba mielőbb beküldeni sziveskedjenek, mert mi is csak így vagyunk képesek a lappal járó nehéz anyagi kötelezettségeinknek megfelelni. Együttal kérjük az előfizetések megújítását is, hogy a nyomtatandó példányok iránt tájékozhasuk magunkat. Arra is figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy ha a lapot tovább járatni nem óhajtják, küldjék vissza, mert ellenesetben megrendelőnek tekintjük őket.

A kiadó hivatal.

A központi választmány ülése. Barsvármegye központi választmánya múlt hó 20-án ülést tartott, melyen Pogány József kinevezett alispán elnökölt. Az ülés megnyitáskor Kosztolányi Aurél bizottsági tag élénken tiltakozott a kinevezett alispán elnöklése ellen, mely tiltakozását írásban is benyújtotta. A jegyzői tisztséget Bodó János választmányi jegyzőnek kellett volna ellátnia, azonban akadályozva lévén a megjelenésben, helyettesként a tisztséget Znamenák Sándor választmányi tag látta el, akit ad hoc választottak meg jegyzőnek. Pogány József a tiltakozásra reflektált, melynek véleje az, hogy ő a vármegye politikai mozgalmába beleavatkozni nem fog, mert az ő feladata egyedül az adminisztráció vezetése. Az ülés egyébként esendesen folyt le.

Az alispán látogatása. Pogány József kinevezett alispán hivatalának átvétele után meglátogatta a helybeli összes közhivatalokat.

Uj megyei főorvos. Dr. Benkő Lajos megyei főorvos nyugdíjaztatása folytán a megyei tiszt főorvosi állás természetesen megüresedik. Még természetesebb, hogy a politikához abszolút nem tartozó ez állásra bőven akad vállalkozó. Ugy tudjuk, többen keresték már fel szerencsésük érdekében a főispánt, aki eddig még senkinek sem tett biztos ígéretet. Fentartással közöljük, hogy a legtöbb remény Dr. Kelemen Izidor kistapolcsányi körorvosnak van, akit különben mindenfelé jó és gyakorlott orvosnak ismernek.

Kinevezések. Az igazságügyminister Varsányi Imrét és Naláczy Ádámot az aranyosmaróti törvényszékhez irnokokká nevezte ki.

Anyakönyvvezető helyettesek. A belügyminister a kalászi anyakönyvi kerületbe Spanyol Agostont, az óbarsiba Ivicsics József segédjegyzőket anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Hivatalok hurczolkodása. A pénzügyi palota immár megnépesedett. Az adóhivatal és a melléje rendelt számvevőség már behurczolkodott. Ugyisint a pénzügyőrség is. A pénzügyigazgatóság csak a jövő hóban érkezik.

Pasáskodó várnagy. Több felől érkezett hozzánk panasz, hogy a megye várnagya nem a legelőzékenyebben bánik azokkal a kereskedőkkel és iparosokkal, kik a vármegyével összeköttetésben állanak. Nem tartjuk szükségesnek ez idő szerint még, hogy a beérkezett panaszok részleteivel foglalkozzunk, mert egyáltalában nem akarunk neki ártani, azonban viszont elvárjuk tőle, hogy a jövőben hivatalának megfelelőleg fog mindenkivel szemben vi-

selkedni, mert ha a közönség a várnagy kinevezéséhez fűződő bizonyos fogyatékoságokat nem bolygatta, akkor viszont joggal követelhetjük meg, hogy hálásabban viselkedjék vele szemben. S végre is, mit ugrál itt már mindenki?

Színészek jönnek. Azaz hogy még nem egészen biztos, mert egyelőre arról van szó, hogy Halmai akarja városunkat felkeresni társulatával. Mikor legutóljára itt járt, a közönségünk nem igen volt vele megelégedve és így legfeljebb csak akkor remélheti műértő közönségünk jól ismert pártfogását, ha kellő biztosítékot nyújt arra, hogy közönségünk igényeinek képes lesz megfelelni. Amit különben annyival is inkább megkövetelhetünk, mivel a pénzügyigazgatóság ide való áthelyezésével a színházba járó közönség kétségkívül jelentékenyen meg fog szaporodni.

A lévai iparpártolás. Az ország-szerte megindult mozgalom a magyar ipar érdekében megyénkbe is eljutott és így konstatálhatjuk, hogy Léva már megalkult az iparpártoló védegyelet. Az egyesület Levatic Gusztáv lévai ügyvédet választotta meg elnökül, ki a mozgalom érdekében eddig is sok tevékenységet fejtett ki, mint általában minden hazafias ügyben mindég az elsők között található. A lévaiak hazafias ügyének sokat fog használni az is, hogy az egyesület vezetésében Faragó Sámuel is részt vesz. Üdvözljük e mozgalmat és hihetőleg nem vagyunk túlzók, ha azt hisszük, hogy nemsokára egész vármegyénk területén el fog terjedni e kétségkívül mindenkép szép eszme.

Inzultált alispán. A vármegye kinevezett alispánját f. hó 3-án Aranyosmaróton a piac téren inzultálták. A tettes személye ismeretlen.

A közigazgatási bizottság. A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 2-án Sényi Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Napirend előtt Dombay Vilmos határozottan tiltakozott az ülés megtartása ellen és azt indítványozta, hogy minden ügy vétessék le a napirendről. Azonban az ülés mégis megtartott, mert Dombay indítványát a tisztviselő tagok leszavazták, mire a bizottságban választás alapján résztvevő tagok mindnyájan kivonultak.

Nyitrávármegye leszerelése. Nyitrávármegye múlt csütörtöki közgyűlésén Vietorisz Miklós volt képviselő indítványozta, hogy a tisztviselőket az ellentállás alól felszabadítsák. A mikor az elnök a szavazást elrendelte, Mérey Lajos a megyei ellenzék nevében azt indítványozta, hogy a tisztviselőket ne szavazzanak saját ügyükben. Az elnök Markhot Gyula alispán azonban a szavazást elrendelte, mert ha a tisztviselőket október óta minden öket érdeklő kérdésben szavaztak és ha kimondták magukra nézve a rezisztenciát, fel is oldhatják alóla magukat. A közgyűlés Vietorisz indítványát 242 szavazattal, 80 ellenében elfogadta.

A megyei virilisták névjegyzéke. Nem régen közöltük, hogy 10 lévai polgár panasszal élt a közigazgatási bírósághoz, mert kimaradtak a virilisták névjegyzékéből. Ez ügygel akkor hosszadalmasan foglalkoztunk és úgy bizonnyára érdekel olvasóközönségünket az, hogy mily eredményre vezetett a panasz. A közigazgatási bíróság a panaszolókat igényeit jogosnak találta és ez alapon a megyei virilisták névjegyzékébe pótlólag felvételnek a következő lévai polgárok, u. m. Engel József, Weisz Benő, Amstetter Imre, Dukesz Lipót, Weisz Salamon, Missák Zsigmond, Reitmann Ignác, Blum Sámuel, Steiner Henrik. Händler Ignác.

Hivatalából elmozdítva. A vármegye főispánja tudvalevőleg felhívta az összes tisztviselőket nyilatkozattételre, hogy engedelmessékednek-e az új rendnek. Lapunk egyik előbbi számában már közöltük, hogy Rajczy Géza közig. gyakornok nem vette magát alá az új rendnek, vagyis az ellentálló tisztviselőkhöz csatlakozott. Azonban eddig mégis csak bejárt hivatalába,

amiért is a múlt héten a vármegye kinevezett alispánja karhatalommal távolította el hivatalából.

Visszaelés a tulipánjelvénynyel. Akik mindenből csak anyagi hasznot akarnak huzni, azok még a nemzeti szent ügyet is profanizálják. Ez alapon kell felhívunk közönségünk figyelmét arra, hogy a tulipán jelvények beszerzésénél óvatosak legyenek. A vidékünkön is forgalomban levő tulipán jelvények hamisak, illetőleg nem magyar gyártmányok, vagy ha azok is, csak üzérkedési célból készültek, holott a mozgalom vezetői által áruba bocsátott igazi jelvények értékesítése a nemzeti ügy alapját vannak hivatva gazdagítani. A tulipán jelvénynek a külső dísz mellett az a jelentősége is van, hogy társadalmi uton oly pénzalapot gyűjtsön, melylyel a nemzeti ügynek tudunk majd használni. Legyen tehát közönségünk óvatos és ezt a nemes küzdelmet üzérkedők önző érdekei által megszensteleníteni ne engedje.

A nyitra-verebély-lévai h. é. vasut. A kereskedelemügyi minister a Magyar északnyugati h. é. vasutársaságnak kérvénye következtében a m. kir. államvasutak „Nyitra” állomásától Nagymőke és Lapásgyarmat községek határain át a zsitvavölgyi h. é. vasut „Verebély” állomásáig, illetve innét Csiffár, Alsógyőröd és Ujbars községek határain át a m. kir. államvasutak „Léva” állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálat engedély érvényét további egy év tartamára meghosszabbította.

Nemzetközi kiállítás Amsterdamban. Amsterdami konzulátusunk jelentése szerint Amsterdamban folyó évi június hó 10-től július hó 10-ig nemzetközi kiállítás fog tartatni, amelyen a sütő-, cukrász- és rokon iparágak készítményei fognak bemutatásra kerülni. A kiállításra való részvétel feltételei betekinthetők a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál.

A Kathreiner-kávé bojkotja. A németországi kereskedők igen sok zaklatásnak vannak kitéve a Kathreiner-kávé elárúsításánál, mert a rendőrség igen sok helyen, tekintettel arra, hogy a Kathreiner-babkávé nem felel meg az egészségügyi követelményeknek, a kereskedők készleteit elkobozza. A stettini kereskedők ennek folytán, egy kereskedelmi lap közlése szerint, gyűlést tartottak, a melyben kimondták, hogy a Kathreiner-kávét bojkotálják, azt üzleteikben nem tartják és a vevőket az értéktelen áruzeikk vételéről lebeszélik. Helyesen tessék a magyar kereskedők, ha hasonlóképen járnak el ezzel az osztrák eredetű termékkel, melynek amugy sincs értéke és tisztára kidobott pénz, amit érte adunk.

AZ ÁLLANDÓ VÁLASZTMÁNY JAVASLATA. Vezérolíktünkkel úgy látszik nem sokat szolgálunk a közügynek, mert miként lapunk zártakor értesülünk, az állandó választmány tegnap megtartott ülésén azt határozta el, hogy a közgyűlésnek a tárgy. sorozat napirendről való levételét fogja javasolni. Adja az Isten, hogy a nemzeti ügynek ez többet segítsen, mint a mennyit vezérolíktünkben kifejtett álláspontunkkal lehetett volna segíteni. Különben ez csak taktika kérdése. Ha az eredmény szentesíteni fogja az eszközt, mi fogunk neki legjobban örülni. Az állandó választmány ülésén igen heves jeleneteknek voltunk tanuul, mert a választmány tagjai mindenkép kifejezést adtak megbotránkozásuknak. Ebből kifolyólag úgy hírlík, hogy a mai közgyűlés fegyveres assistencia mellett lesz megtartva.

Nem bécsi, de magyar
TULIPÁNOK
kaphatók
a Dóczy könyvnyomdában.